

Научни скуп БИБЛИОТЕКЕ И ИДЕНТИТЕТ

Панчево, 25. мај 2017. године

Библиотекарство у Крушевцу међуратног
периода
и стварање идентитета
кроз рад библиотека и читаоница
Мр Снежана Ненезић

- Предмет овог рада је истраживање развоја библиотечке делатности у Крушевцу у периоду између два светска рата. У овом периоду формирана је:
 - Књижнице трговачке омладине (1929),
 - јавна библиотека коју у ондашњој локалној периодици различито називају (Читаоница, Народна читаоница и народна књижница, 1930) и
 - библиотека Руског одсека соколског друштва (1937).
 - Свакако треба поменути да је у овом периоду радила и Гимназијска књижница и библиотека цркве Лазарице.

Гимназијска библиотека

Књижарско тржиште у Граду

Крушевач - Krouchevatz.

Црква Св. Ђорђа са Доситијевим улицом.
L'église du St. Georges avec la rue Dossityé.

Књижара Младена Д. Николића, код „Косовског Споменика.“
Librairie Gladén D. Nikolitch, chez „Monument de Kosovo.“

Србство Косовским љунацима 1389.
Les Serbes aux héros de Kosovo 1389.

Барутана - Обилићево.
La poudrerie à canon - Obilichchevo.

Први покушаји за поновно покретање библиотечке делатности

- Миленко М. Новаковић, јавни апел да се сазове збор грађана и изабере одбор за отварање Крушевачке грађанске читаонице 26. фебруара 1928.г.
- Постојање народних књижница и читаоница у Белој Води, Александровцу, Тоболцу

Књижница Трговачке омладине (1929)

- Основана 1929. године и смештена у сали Женске основне школе.
- За релативно кратко време књижни фонд је бројао око 800 књига. Нешто мало књига добијено је од грађанства, а остало је купљено – издања Српске књижевне задруге, Хрватске матице.

Оснивање Грађанске књижнице и читаонице (1930)

За народно просвећивање

- Више пута је покушавано да се оснује једна читаоница са књижницом, али без успеха.
- Како су потребе за оваквом установом свакога дана постајале све видљивије Миливоје Стефановић и Војислав Јовановић 26. фебруара држе конференцију поводом решавања овог значајног питања. Формирање Оснивачког одбора који су чинили интелектуалци. Одбор је за два дана уписао 120 чланова.

Проблеми са простором за рад

Крушевачка народна књижница и чатоница налази се у начелству, доњи спрат, леви ходник, соба бр. 5. Отворена је сваког дана од 8-12 пре и од 3-6 после подне, а недељом и празником од 3-6 по подне. Располаже са одабраним књигама, часописима и дневним листовима. Чланарана је 24 дин. за годину. Упис се врши у читаоници.

Нови дом Трговачке омладине

- Књижница Крушевачке Трговачке омладине основана је почетком 1929. године и смештена у сали женске основне школе са циљем да код грађанства популарише књигу и читање и развије читалачке навике. Оснивачи су желели да развију културу читања и укажу на значај библиотеке као културне институције. Уједно су увидели и потребу да њихова књижница треба да буде отворена за све грађане и да сви грађани могу да је користе под једнаким условима. Марта 1937. године књижничари Витомир Ступљанин и Живота Костић уредили су правила коришћења Књижнице Крушевачке трговачке омладине, која су била штампана и налепљена на предњој унутрашњој корици сваке књиге.
- Управа Крушевачке трговачке омладине желела је да утиче како на појединце тако и на бројна удружења да донаторством помогну функционисање и обогате књижни фонд библиотеке.

Уређење књижнице

- Марта 1937. године књижничари Витомир Ступљанин и Живота Костић уредили су правила коришћења Књижнице Крушевачке трговачке омладине.
- Картони резеда Српска књижевна задруга, картони розе омладинска и дечија библиотека,
- Правила су регулисала радно време – недељом од 10 до 12 часова и четвртком 19 до 20 часова и позајмицу грађе – по једну књигу.

Библиотека Руског одсека Соколског друштва (1937)

- Руски одсек Соколског друштва током помоћи самог чланства дошао је до своје соколане.
- Закупили су једну од зграда Глише Јеличића. Поред вежбаонце у Дому су биле смештене и културне институције, укључујући библиотеку која је бројала 500 књига.
- Библиотеку је формирао професор Гимназије Всеволд Гусаревић.

Градска књижница у Крушевцу пред почетак Другог светског рата

- Градска књижница и читаоница је крајем 1940. године била смештена у пет ормана. Књижни фонд је бројао преко 1.000 различитих књига и преко 100 комплета часописа. Поред тога уз библиотеку у посебном орману био је и музеј.

Народна књижница отворена недељом и празником од 3 до 6 час по подне.

Библиотека цркве Лазарица

- Љубица Петковић “Библиотека цркве Лазарице” (2007) према писаним изворима из црквене периодике, Библиотека је пред почетак рата бројала 400 књига.

Нова зграда Гимназије (1938)

- Хвала на пажњи!

